

Tilsynsrapport for Århus Friskole 2017

Nu er det igen tid for det årlige tilsyn på Århus Friskole.

Det første indtryk man får, når man ankommer en solskinsformiddag i et frikvarter, er nærmest drømmen om en skole. Masser af legende børn på gårdspladsen, cykler og løbehjul og foursquare, en stor flok, store og små i skønsom blanding spiller bold på det grønne græs, overalt lyder glade stemmer. Det er skønt at se så mange børn, der leger, det bliver efterhånden et mere og mere sjældent syn. Bagved knejser den nye Naturstation med sit flotte svungne tag og indrammer området, samtidig med at den på en måde føjer sig ind og skaber kontakt til naturen omkring sig. Den giver hele scenariet et indtryk af nytænkning og tro på fremtiden, fremtiden, som lige nu render rundt og leger!

Den første dag bliver jeg straks inviteret op i salen til generalprøve på 8.klasses Sydafrika-show. Jeg bliver ganske rørt over den alvor og præcision, eleverne viser. Deres rytme og dans er i top, trænet fra de var helt små, de flerstemmige sange går lige ind, dragterne, som de selv har syet var flotte. Men det, der griber mest, er sammenholdet, det naturlige samspil i gruppen og enkelheden i deres budskab. Det bliver spændende at se, hvordan denne rejse kommer til at præge børnene i fremtiden. Det var helt tydeligt, da jeg besøgte 9.klasse, at den virkede meget moden og indlæringsparat, mon ikke deres rejse sidste år har bidraget til det?

Min opgave er at kigge på fagene dansk, matematik, engelsk og historie. De følgende dage går det derudaf med besøg i mange forskellige klasser. Det er ikke altid, skemaet lige passer, for det kan være nødvendigt med omrokeringer, når der er så meget, der skal nås.

8. klasse skulle ud på turné, flere lærere har travlt med at forberede Lilleskolifestivalen. En gruppe øvede teater nede på plejehjemmet og så skulle 3. og 4. ud i praktik. Alligevel var der mængder af spændende undervisning over det hele, som jeg straks blev inviteret til at være med i.

Allerførst dumpede jeg ind i et emne om dyr, som 1 og 0.klasse havde arbejdet med i 14 dage. Der blev arbejdet med fakta-bøger om dyr, tegnet og skrevet. Børnene arbejdede i grupper på tværs af klasserne, delt ind efter de dyr, de skrev om.

Emnet sluttede om fredagen, hvor børnene havde fået lov til at tage deres hus-og kæledyr med i skole. Det blev en spændende formiddag, hvor klasserne var forvandlet med små båse, som børnene kunne hygge sig i med dyrene. Der var alt fra fisk og høns til hunde, kaniner og katte.

Det var fint at se den omsorg og interesse for dyrene, som børnene viste. Det at vise sit hjemlige dyr frem gør noget omkring det sociale og kom fint til at leve op til emnets formål, nemlig at styrke det sociale og det faglige. Det myldrede ind med gæster fra hele skolen, som skulle se vidunderne. De store legesøskende fra 8. og 9. klasse havde naturligvis fået en særlig invitation.

Ugen efter var jeg med i en dansktimer kun for 1.klasse. Klassen arbejder med systemet Fandango plus mange andre læse-let-bøger og fakta-bøger. Nogle var i gang med nogle Læs-og- Forstå- ark, som indeholder alle mulige emner og som kan printes ud efter individuelle interesser. Alle kan nu læse mere eller mindre. Det er flot i betragtning af, at eleverne på årsplan har færre dansktimer end i folkeskolen på grund af lejrskoler m.m.m.

I går havde klassen fået læst en historie højt, der indeholdt nogle fokusord, nemlig ordene Taknemmelig, Tænksom og Surmule! Opgaven bestod nu i at lave en lille tegneserie, der illustrerede ét eller flere af ordene. Altså fokus på indhold! Derefter var der gennemgang af dagen: hvilken dato har vi? årstid osv. Herunder blev dagens opgaver repeteret: borddækning, hente vand, tørre borde af. Alle meldte sig ivrigt til de forskellige opgaver.

Senere var jeg inde i 0.klasse. De fik sig lidt formiddagsmad, mens de fik læst højt af Harry Potter. Der var så stille, at man kunne høre en knappenål falde til jorden!

Derefter blev skrivehæfterne delt ud. Læreren viste en bunke kort med ord på. Kortene med rød skrift og med billede var de nemme, kortene med grøn skrift var lidt sværere. Kortene blev nu hængt op alle mulige steder ude i fællesrummet. Opgaven for børnene var nu at gå ud og finde ord, huske dem og komme tilbage og skrive dem ned i hæftet. Der blev gået ivrigt til opgaven, der blev memoreret og stavet hele vejen tilbage til klassen med stor koncentration.

I en dansktid i 7. klasse var der flere ting på programmet. Det er nemlig nu, man skal til at finde ud af, hvor rejsen i 8. klasse skal gå hen. Der blev skrevet 16 valgmuligheder op på tavlen. Der skulle nu vælges 8 lande ud og eleverne blev delt ind i grupper, der fik 15 minutter til at diskutere i. Eleverne havde forinden haft til opgave at sætte sig ind i hver sit land og fortælle om det til klassen. I dag skulle man nu have en vejledende afstemning, hvor læreren dog forbeholdt sig ret til at have det afgørende ord. Der er meget, der skal passe sammen og tages hensyn til, det siger sig selv. Efter afstemningen blev hver elev bedt om at komme med en begrundelse for at vælge netop det og det land fra.

Bagefter så vi en gammel kortfilm. Eleverne blev bedt om at bruge nogle af de redskaber, som man bruger til at analysere en novelle angående det tekstlige. Men de skulle også have øje for de særlige fif, som filmen benytter sig af, kameravinkel, perspektiv, musikken, skift af synsvinkel. Filmen var et oplæg til videre arbejde med filmmediet.

9. klasse skal meget snart til afgangsprøve og en af opgaverne i dansk er at skrive en synopsis, som skal bruges som oplæg til en samtale ved selve eksamen. Lige før påskeferien skulle eleverne trække det fordybelsesområde, som de skal skrive synopsis ud fra. Det var spændende at overvære lodtrækningen, nogen ærgrede sig, andre var godt tilfredse med de opgaver, de havde trukket.

Der bliver gjort meget ud af specialundervisningen på hele skolen. Specialundervisningen henvender sig til mange forskellige typer af børn, ikke kun til dem, der har læsevanskeligheder. Der er også børn, der har brug for at udfolde sig i en mindre gruppe og dem tages der også hensyn til. Jeg overværede en sjov time med en lille skrivegruppe, hvor der dels blev leget med ord, dels skrevet på livet løs på forskellige historier.

I en matematiktime i 9. klasse havde man travlt med at give det hele en sidste afpudsning før eksamen. Der blev fælles gennemgået nogle brøkdregninger på tavlen, ellers sidder eleverne ved pc'en og regner tidligere 9. klasseprøve- opgaver. Niveauet er blevet løftet de sidste år, idet en del gymnasier er blevet flyttet ned i 9. klasse. Det gælder 2.gradsligninger, statistik, cosinus og sinus. Om kort tid skal eleverne have færdighedsregning, hvor skoler logger sig ind samtidig på en landsdækkende portal.

Engelsk starter allerede i 1. klasse. Jeg var med i en engelsktid i 3. klasse og læreren fortalte mig, at hun godt kunne mærke, at der var kommet et ekstra år på. Eleverne har en ugentlig lektie for fra systemet Boost.

Først blev der øvet dialog, hvor eleverne sad 2 og 2 . Derefter blev den nye tekst gennemgået fælles med oplæsning i kor. Så blev der sunget en sang og leget en leg på gulvet, der handlede om årtiderne og til sidst en dans på Oh, Susanna. En meget afvekslende og sjov time, der passer til aldersgruppens hurtige temperament.

I en engelsktime i 8. klasse havde eleverne set en film om nogle unge mennesker, der finder en masse kokain, som var drevet i land på en strand. Filmen blev diskuteret på engelsk, hvorpå de fik til opgave at lave en beskrivelse af filmen til om 14 dage.

Historie er et af de fag, jeg som tilsynsførende skal komme omkring og det tilbydes fra 3. klasse og opefter, i de ældste klasser hedder det samfundsfag.

I 4. klasse var emnet i dag opfindelser fra 1945 - 1993 med fokus på fjernsynet, computeren og internettet. Eleverne blev delt i 3 grupper, der skulle læse en omdelt tekst og prøve at forestille sig en hverdag uden disse opfindelser.

I 7. var klassen i gang med et 4 ugers-projekt, der handlede om Stautrup lokalhistorie. Eleverne arbejdede med delemner som Hammelbanen, Århus Friskole, Bispegården, Højvangsskolen, Stautrup karosserifabrik, spejderhytten, stationen, personer, der har levet hele deres liv i Stautrup, stationsbyen. Der blev arbejdet på computere og med kort og plancher. Det hele skal munde ud i en byvandring, hvor eleverne fortæller om deres steder.

Det er kun en brøkdel af, hvad man kan opleve på Århus Friskole på nogle tilsyneladende almindelige hverdage. De er nemlig aldrig almindelige, der er en dynamik, som straks fanger en, så snart man træder ind på skolen. Den store vægt, der lægges på det musiske, det kropslige, det bevægelige, smitter af på de boglige fag. Jeg var forbavset over så let børnene var i stand til at fordybe sig i disse fag, det må være fordi de oplever en sund vekselvirkning mellem det at bevæge sig, være kreative og musiske og det boglige. Det ser ud som om den kombination gør det lettere at falde ned og tage for sig af boglig lærdom.

Skolen lever til fulde op til folkeskolens krav.

26/4 2017

Marianne Warming, tilsynsførende